



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

zo 4. mája 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2011/7/EÚ – Boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách – Článok 6 – Minimálna paušálna suma vo výške 40 eur ako náhrada nákladov na vymáhanie, ktoré vznikli veriteľovi – Oneskorené platby v prípade zmlúv s postupným plnením – Paušálna náhrada za každú oneskorenú platbu – Povinnosť zabezpečiť plný účinok práva Únie – Povinnosť výkladu vnútroštátnej právnej úpravy v súlade s právom Únie – Všeobecné zásady vnútroštátneho súkromného práva“

Vo veci C-78/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Vrchného soudu v Prahe (Česká republika) z 24. januára 2022 a doručený Súdnemu dvoru 7. februára 2022, ktorý súvisí s konaním:

ALD Automotive s.r.o.

proti

DY, insolvenčnému správcovi spoločnosti GEDEM-STAV a.s.,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory M. Safjan, sudcovia N. Piçarra (spravodajca) a N. Jääskinen,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- ALD Automotive s.r.o., v zastúpení: J. Melkus, advokát,
- česká vláda, v zastúpení: A. Edelmannová, M. Smolek a J. Vlácil, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Gattinara a P. Ondrůšek, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: čeština.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 48, 2011, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou ALD Automotive s.r.o. (ďalej len „ALD“) a DY, insolvenčným správcom spoločnosti GEDEM-STAV a. s. (ďalej len „Gedem“), ktorá je dlžníčkou, vo veci návrhu na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie, ktoré vznikli spoločnosti ALD v dôsledku oneskorených platieb v súvislosti s piatimi zmluvami s postupným plnením, ktoré uzavrela so spoločnosťou Gedem.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 3 a 19 smernice 2011/7 stanovujú:
 - „(3) Mnoho platieb v obchodných transakciách medzi hospodárskymi subjektmi alebo medzi hospodárskymi subjektmi a orgánmi verejnej moci sa uskutočňuje neskôr, než ako sa dohodlo v zmluve alebo stanovilo vo všeobecných obchodných podmienkach. Hoci bol tovar dodaný alebo služby poskytnuté, mnohé zodpovedajúce faktúry sú zaplatené dlho po termíne splatnosti. Takéto oneskorené platby negatívne ovplyvňujú likviditu a komplikujú finančné hospodárenie podnikov. Takisto ovplyvňujú konkurencieschopnosť a ziskovosť podnikov v prípade, keď veriteľ z dôvodu oneskorenej platby musí získať finančné prostriedky z externých zdrojov. ...
 - ...
 - (19) S cieľom odradiť od oneskorených platieb je potrebné, aby veritelia dostali spravodlivú náhradu nákladov na vymáhanie, ktoré im vznikli v dôsledku oneskorenej platby. Náklady na vymáhanie by mali takisto zahŕňať náklady na vymáhanie administratívnych nákladov a náhradu za interné náklady, ktoré vznikli v dôsledku oneskorenej platby, pre ktoré by sa mala v tejto smernici stanoviť paušálna minimálna suma, ktorá sa môže kumulovať spolu s úrokom z omeškania. Náhradou v podobe paušálnej sumy by sa mali obmedziť administratívne a interné náklady spojené s vymáhaním. ...“
- 4 Článok 1 tejto smernice, nazvaný „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:
 - „1. Cieľom tejto smernice je boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä [malých a stredných podnikov (MSP)].

2. Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.“
- 5 V článku 2 uvedenej smernice sa uvádza:
- „Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
1. ‚obchodné transakcie‘ sú transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu;
- ...
4. ‚oneskorená platba‘ je platba, ktorá neprebehne v rámci zmluvnej alebo zákonnej lehoty splatnosti a pri ktorej sú splnené podmienky stanovené v článku 3 ods. 1 alebo v článku 4 ods. 1;
- ...
8. ‚splatná suma‘ je istina, ktorá mala byť zaplatená v zmluvnej alebo zákonnej lehote splatnosti vrátane uplatniteľných daní, ciel, poplatkov alebo odvodov uvedených na faktúre alebo v rovnocennej výzve na zaplatenie;
- ...“
- 6 Článok 3 tej istej smernice, nazvaný „Transakcie medzi podnikmi“, v odseku 1 stanovuje:
- „Členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách medzi podnikmi mal veriteľ bez potreby upozornenia nárok na úrok z omeškania, ak sú splnené tieto podmienky:
- a) veriteľ splnil svoje zmluvné a zákonné povinnosti a
 - b) veriteľ nedostal splatnú sumu včas, s výnimkou prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za omeškanie.“
- 7 Článok 6 smernice 2011/7, nazvaný „Náhrada nákladov na vymáhanie“, stanovuje:
1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v súlade s článkom 3 alebo 4, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 [eur].
 2. Členské štáty zabezpečia, aby paušálna suma uvedená v odseku 1 bola splatná bez potreby upozornenia a bola náhradou za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie.
 3. Veriteľ je oprávnený od dlžníka požadovať okrem paušálnej sumy uvedenej v odseku 1 primeranú náhradu všetkých nákladov na vymáhanie presahujúcich túto paušálnu sumu a vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania s platbou. Tieto náklady by mohli zahŕňať náklady vzniknuté okrem iného v dôsledku využitia služieb právnikovi alebo spoločnosti na vymáhanie dlhov.“

- 8 Článok 7 tejto smernice, nazvaný „Nekalé zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby zmluvná podmienka alebo obchodná praktika týkajúca sa dátumu alebo lehoty splatnosti, sadzby úroku z omeškania alebo náhrady nákladov na vymáhanie bola buď nevyvážateľná, alebo mala za následok vznik nároku na náhradu škody, ak je značne nevýhodná pre veriteľa.

Pri určovaní, či je zmluvná podmienka alebo obchodná praktika značne nevýhodná pre veriteľa v zmysle prvého pododseku, sa zväžia všetky okolnosti prípadu vrátane:

...

- c) toho, či dlžník má nejaký objektívny dôvod odchyliť sa... od paušálnej sumy, ako je uvedená v článku 6 ods. 1.

...“

České právo

- 9 V § 2 ods. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, sa uvádza:

„Výklad a uplatnenie právneho predpisu nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a nesmie viesť ku krutosti alebo bezohľadnosti urážajúcej obyčajné ľudské cítienie.“

- 10 Ustanovenie § 3 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěrenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích (ďalej len „nariadenie č. 351/2013“) stanovuje

„Pokial' ide o vzájomný záväzok podnikateľov alebo ak je obsahom vzájomného záväzku medzi podnikateľom a verejným obstarávateľom podľa zákona upravujúceho verejné zákazky povinnosť dodať tovar alebo poskytnúť službu za odplatu verejnemu obstarávateľovi, minimálna výška nákladov spojených s uplatnením každej pohľadávky je 1200 [českých korun (CZK) (približne 50 eur)].“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 11 ALD a Gedom, spoločnosti založené podľa českého práva, uzavreli päť zmlúv o nájme hnuteľného majetku (ďalej len „zmluvy dotknuté vo veci samej“). Podľa všeobecných podmienok uplatniteľných na tieto zmluvy bola ALD povinná vystavovať jednotlivé faktúry na stanovené platby za služby, ktoré boli v rámci plnenia týchto zmlúv poskytnuté spoločnosti Gedom. Gedom mala zaplatiť tieto sumy v lehote splatnosti uvedenej vo faktúrach.
- 12 Gedom však v stanovených lehotách splatnosti nezaplatila 25 súm splatných na základe zmlúv dotknutých vo veci samej v celkovej výške 206 799,13 CZK (približne 8 750 eur) za jednotlivé obdobia od 27. apríla 2016 do 30. septembra 2016.

- 13 Uznesením z 12. apríla 2017 Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubiciach (Česká republika) konštatoval úpadok spoločnosti GEDEM, vyhlásil konkurz na jej majetok a vymenoval DY za insolvenčného správcu tejto spoločnosti.
- 14 V rámci insolvenčného konania sa ALD domáhala zaplatenia svojej pohľadávky spolu s úrokmi z omeškania, ako aj paušálnej sumy vo výške 1 200 CZK ako náhrady za náklady na vymáhanie, a to za každú z 25 súm splatných na základe piatich zmlúv dotknutých vo veci samej, teda celkovo 30 000 CZK (približne 1 250 eur), na základe § 3 nariadenia č. 351/2013.
- 15 Po námietke, ktorú DY podal proti zaplateniu tejto paušálnej sumy, ALD podala na Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubiciach žalobu, ktorou sa domáhala určenia jej nároku na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie, ktoré jej vznikli v súvislosti s každou z 25 platieb splatných na základe piatich zmlúv dotknutých vo veci samej.
- 16 Rozsudkom z 28. mája 2018 tento súd žalobe spoločnosti ALD čiastočne vyhovel, keď jej priznal paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie vo výške 1 200 CZK za pohľadávky vyplývajúce z každej z piatich zmlúv, teda celkovo 6 000 CZK (približne 250 eur), a v zostávajúcej časti žalobu zamietol.
- 17 ALD sa proti tomuto rozsudku odvolala na Vrchní soud v Prahe (Česká republika), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, a tento súd uvedený rozsudok potvrdil. Tento súd zastával názor, že v prejednávanej veci je paušálna náhrada nákladov na vymáhanie splatná len raz za každú z piatich zmlúv bez ohľadu na počet platieb, ktoré neboli uskutočnené ku dňu splatnosti.
- 18 ALD podala proti týmto rozsudkom ústavnú sťažnosť na Ústavní soud (Česká republika), ktorý nálezom z 24. novembra 2020 zrušil rozsudok Vrchního soudu v Prahe, vec mu vrátil na ďalšie konanie a v zostávajúcej časti túto ústavnú sťažnosť zamietol. Ústavní soud zastával názor, že keďže sa vnútroštátny súd nezaoberal potrebou položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku na základe článku 267 ZFEÚ, aj keď sa ALD odvolávala na potrebu vykladať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s právom Únie, porušil právo tejto spoločnosti na spravodlivý proces, ktoré je zaručené Ústavou Českej republiky.
- 19 Keďže zmluvy dotknuté vo veci samej zahŕňajú vyplácanie po sebe nasledujúcich odplát, vnútroštátny súd sa pýta, či na dosiahnutie cieľa smernice 2011/7 musí veriteľ získať paušálnu sumu stanovenú v článku 6 ods. 1 tejto smernice za každú oneskorenú platbu, ku ktorej došlo v rámci plnenia jednej zmluvy, vrátane prípadu, keď platby, ktoré neboli uskutočnené ku dňu splatnosti, sa týkajú nízkych súm, či dokonca nižších ako táto paušálna suma, alebo či stačí, aby tento veriteľ získal jednu paušálnu sumu za všetky oneskorené platby, ku ktorým došlo v rámci plnenia tejto zmluvy. Tento súd sa tiež pýta na možnosť vnútroštátneho súdu zamietnuť návrh založený na prvom výklade v prípade, ak by bol tento návrh „v rozpore s dobrými mravmi (§ 2 ods. 3 [zákona č. 89/2012])“.
- 20 Za týchto okolností Vrchní soud v Prahe rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 - „1. Na základe akých kritérií vzniká nárok na získanie paušálnej sumy aspoň 40 eur podľa článku 6 ods. 1 smernice [2011/7] v prípade zmlúv s opakujúcim sa či trvajúcim plnením?

2. Môžu súdy členských štátov nepriznať nárok podľa článku 6 ods. 1 smernice [2011/7] z dôvodu uplatnenia všeobecných zásad súkromného práva?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku, za akých podmienok môžu súdy členských štátov nepriznať výšku nároku podľa článku 6 ods. 1 smernice [2011/7]?”

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 21 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s článkom 3 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že ak jedna a tá istá zmluva stanovuje opakujúce sa platby, pričom každá z nich sa musí uskutočniť v stanovenej lehote, je za každú oneskorenú platbu splatná minimálna paušálna suma vo výške 40 eur, ktorá je stanovená v tomto článku 6 ods. 1, ako náhrada nákladov veriteľa na vymáhanie, alebo či je táto paušálna suma splatná len raz v rámci plnenia jednej zmluvy bez ohľadu na počet platieb, ktoré neboli v tejto lehote uskutočnené.
- 22 V prvom rade článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v zmysle článku 2 bodu 1 tejto smernice, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 eur. Ďalej tento článok 6 v odseku 2 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby táto minimálna paušálna suma bola splatná automaticky aj bez upozornenia dlžníka a bola náhradou za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie. Napokon uvedený článok 6 v odseku 3 priznáva veriteľovi právo požadovať od dlžníka okrem minimálnej paušálnej sumy vo výške 40 eur primeranú náhradu všetkých nákladov na vymáhanie presahujúcich uvedenú paušálnu sumu a vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania s platbou.
- 23 Pojem „oneskorená platba“, na základe ktorej vzniká veriteľovi voči dlžníkovi nielen nárok na úroky podľa článku 3 ods. 1 smernice 2011/7, ale aj nárok na minimálnu paušálnu sumu vo výške 40 eur podľa článku 6 ods. 1 tejto smernice, je vymedzený v článku 2 bode 4 uvedenej smernice ako akákoľvek platba, ktorá neprebehne v rámci zmluvnej alebo zákonnej lehoty splatnosti. Keďže sa táto istá smernica v súlade s jej článkom 1 ods. 2 vzťahuje na „všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie“, tento pojem „oneskorená platba“ je uplatniteľný na každú obchodnú transakciu posudzovanú jednotlivo (rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 24 V druhom rade článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 definuje podmienky splatnosti minimálnej paušálnej sumy vo výške 40 eur, pričom pokiaľ ide o obchodné transakcie medzi podnikmi, odkazuje na článok 3 tejto smernice. Tento článok 3 v odseku 1 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby v týchto obchodných transakciách mal veriteľ, ktorý splnil svoje povinnosti a nedostal splatnú sumu včas, nárok na úrok z omeškania bez potreby upozornenia, a to okrem prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za toto omeškanie (rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 25 Z toho vyplýva, že rovnako ako nárok na úroky z omeškania stanovený v článku 3 ods. 1 smernice 2011/7, nárok na minimálnu paušálnu sumu stanovenú v článku 6 ods. 1 tejto smernice, ktorý tiež vzniká z „oneskorenia platby“ v zmysle článku 2 bodu 4 uvedenej smernice, sa vzťahuje na individuálne posudzované „obchodné transakcie“. Tieto úroky sa rovnako ako táto paušálna

- suma stanú splatnými automaticky po uplynutí lehoty splatnosti stanovenej v článku 3 ods. 3 až 5 tej istej smernice, pokiaľ sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 tohto článku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, bod 23 a citovanú judikatúru).
- 26 Článok 6 ods. 1 a 2 smernice 2011/7 sa má vykladať v tom zmysle, že minimálna paušálna suma vo výške 40 eur ako náhrada nákladov na vymáhanie je splatná veriteľovi, ktorý si splnil svoje povinnosti v súvislosti s každou platbou, ktorá nebola uskutočnená v termíne splatnosti odplaty za obchodnú transakciu uvedenú na faktúre alebo rovnocennej výzve na zaplatenie, a to aj vtedy, keď ide o viaceré oneskorené opakujúce sa platby na základe jednej a tej istej zmluvy, okrem prípadu, že dlžník nie je zodpovedný za vzniknuté omeškania (rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, body 24 až 26 a citovaná judikatúra).
- 27 V treťom rade je tento výklad článku 6 smernice 2011/7 potvrdený účelom tejto smernice. Z článku 1 ods. 1 tejto smernice v spojení s jej odôvodnením 3 totiž vyplýva, že jej účelom nie je len odradiť od oneskorených platieb tým, že sa zabráni tomu, aby boli v dôsledku nízkych alebo žiadnych úrokov z omeškania účtovaných v takejto situácii pre dlžníka finančne atraktívne, ale aj dosiahnuť účinnú ochranu veriteľa pred takýmito omeškami tým, že sa mu zabezpečí čo najúplnejšia náhrada nákladov na vymáhanie, ktoré vynaložil. V tejto súvislosti odôvodnenie 19 uvedenej smernice spresňuje jednak, že náklady na vymáhanie by mali takisto zahŕňať náklady na vymáhanie administratívnych výdavkov a náhradu za interné výdavky, ktoré vznikli v dôsledku oneskorenej platby, a jednak že náhradou v podobe paušálnej sumy by sa mali obmedziť administratívne a interné náklady spojené s vymáhaním (rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, bod 27 a citovaná judikatúra).
- 28 Nahromadenie niekoľkých oneskorených opakujúcich sa platieb v rámci plnenia jednej a tej istej zmluvy zo strany dlžníka teda nemôže mať za následok zníženie minimálnej paušálnej sumy splatnej ako náhrada nákladov na vymáhanie za každé omeškanie platby na jedinú paušálnu sumu. Toto zníženie by viedlo k tomu, že článok 6 smernice 2011/7, ktorého cieľom je, ako bolo zdôraznené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, nielen odradiť od týchto oneskorených platieb, ale aj týmito sumami poskytnúť náhradu „za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie“, by bol zbavený potrebného účinku, keďže tieto náklady sa zvyšujú v pomere k počtu platieb a súm, ktoré dlžník neuhradí načas. Uvedené zníženie by okrem toho znamenalo priznať dlžníkovi výnimku z článku 6 ods. 1 tejto smernice, ktorá by ho zbavila časti finančného zaťaženia vyplývajúceho z jeho povinnosti zaplatiť paušálnu sumu vo výške 40 eur za každú nezaplatenú platbu načas bez toho, aby táto výnimka bola odôvodnená akýmkoľvek „objektívnym dôvodom“ v zmysle článku 7 ods. 1 druhého pododseku písm. c) uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 29 Česká vláda však vo svojich písomných pripomienkach tvrdí, že kumulácia viacerých paušálnych súm zo strany veriteľa v prípade omeškania viacerých opakujúcich sa platieb vyplývajúcich z jednej a tej istej zmluvy by bola v rozpore s účelom článku 6 ods. 3 smernice 2011/7, ktorým je ponúknuť spravodlivú náhradu nákladov, ktoré tomuto veriteľovi skutočne vznikli, aby sa tak odradilo od oneskorených platieb. Podľa tejto vlády by takáto kumulácia viedla k tomu, že by sa veriteľovi za celkové náklady vzniknuté v prípade vymáhania viacerých pohľadávok od jediného dlžníka, ktoré vyplývajú z tej istej zmluvy, priznala paušálna náhrada presahujúca skutočne vynaložené administratívne a interné náklady spojené s vymáhaním. Náhrada v podobe paušálnej sumy, ktorá je stanovená v tomto ustanovení, má pritom odrážať náklady, ktoré veriteľovi skutočne vznikli, a nemá sankčnú povahu.

- 30 V tejto súvislosti už Súdny dvor spresnil, že právo na „primeranú“ náhradu stanovené v článku 6 ods. 3 smernice 2011/7 „všetkých nákladov na vymáhanie presahujúcich túto paušálnu sumu a vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania s platbou“ sa totiž vzťahuje na náklady na vymáhanie, ktoré presahujú minimálnu sumu 40 eur, na ktorú má veriteľ automaticky nárok podľa článku 6 ods. 1 tejto smernice, ak sú úroky z omeškania splatné v rámci jednej obchodnej transakcie najmä podľa článku 3 alebo článku 3 uvedenej smernice. Takáto náhrada teda nemôže pokrývať ani časť týchto nákladov, ktorú nahrádza minimálna paušálna suma vo výške 40 eur, ani náklady, ktoré sa vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci javia ako neprimerané (rozsudok z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, bod 39).
- 31 Z toho vyplýva, že na článok 6 ods. 3 smernice 2011/7 sa tak nemožno odvolávať s cieľom obmedziť právo veriteľa na získanie paušálnej sumy stanovenej v článku 6 ods. 1 tejto smernice. Naopak, v medziach stanovených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku možno na účely posúdenia primeranosti náhrady ostatných nákladov na vymáhanie vzniknutých v dôsledku oneskorenej platby dlžníka zohľadniť najmä skutočnosť, že odplaty za obchodné transakcie, ktoré tento dlžník nezaplatil v lehote splatnosti, sa požadovali v rámci jednej sťažnosti (rozsudok z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, bod 40).
- 32 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s článkom 3 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že ak jedna a tá istá zmluva stanovuje opakujúce sa platby, pričom každá z nich sa musí uskutočniť v stanovenej lehote, je za každú oneskorenú platbu splatná minimálna paušálna suma vo výške 40 eur, ktorá je stanovená v tomto článku 6 ods. 1, ako náhrada nákladov veriteľa na vymáhanie.

O druhej otázke

- 33 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s odsekom 3 tohto článku a s článkom 7 ods. 1 druhým pododsekom písm. c) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny súd na základe všeobecných zásad vnútroštátneho súkromného práva nepriznal alebo znížil paušálnu sumu stanovenú v prvom z týchto ustanovení, ak sa oneskorené platby, ku ktorým došlo v rámci jednej a tej istej zmluvy, týkajú najmä nízkych súm, či dokonca nižších ako táto paušálna suma.

O prípustnosti

- 34 Európska komisia vyjadruje pochybnosti o prípustnosti druhej otázky z dôvodu, že má hypotetickú povahu. Vo veci samej je totiž celková suma istiny oveľa vyššia ako celková suma paušálnej náhrady požadovanej na základe § 3 nariadenia č. 351/2013, ktorým sa do vnútroštátneho práva preberá článok 6 ods. 1 smernice 2011/7.
- 35 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní na vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť [rozsudok z 8. decembra 2022, Google (Odstránenie odkazu na údajne nesprávny obsah), C-460/20, EU:C:2022:962, bod 41 a citovaná judikatúra].

- 36 Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 8. decembra 2022, Google (Odstránenie odkazu na údaje nesprávny obsah), C-460/20, EU:C:2022:962, bod 42 a citovaná judikatúra].
- 37 Je pravda, že v prejednávanej veci, ako poznamenáva Komisia, je celková suma istiny vyššia ako celková suma požadovanej paušálnej náhrady. Z toho však nevyplýva, že položená otázka je hypotetická. Vzhľadom na to, že v návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa v tejto súvislosti výslovne nič neuvádza, nemožno totiž vylúčiť, že niektoré z 25 platieb dotknutých vo veci samej, ktoré neboli uskutočnené v lehote splatnosti, sú nízke, či dokonca nižšie ako paušálna suma, ktorá je stanovená v § 3 tohto nariadenia v súlade s článkom 6 ods. 1 tejto smernice.
- 38 Túto otázku je teda potrebné preskúmať z meritórneho hľadiska.

O veci samej

- 39 Na úvod treba pripomenúť, že zásada prednosti práva Únie osobitne vyžaduje, aby vnútroštátne súdy na zabezpečenie účinnosti všetkých ustanovení práva Únie v čo najväčšej možnej miere vyložili svoje vnútroštátne právo spôsobom, ktorý je v súlade s právom Únie (rozsudky z 13. novembra 1990, Marleasing, C-106/89, EU:C:1990:395, bod 8, a z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 26).
- 40 Presnejšie, vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje, ako v prejednávanej veci, o spore vedenom výlučne medzi jednotlivcami, je pri uplatnení ustanovení vnútroštátneho práva prijatých na prebratie smernice povinný ich vykladať s ohľadom na znenie a účel tejto smernice, aby dospel k riešeniu, ktoré je v súlade s cieľom sledovaným smernicou, bez toho, aby boli dotknuté určité medze, najmä zákaz výkladu vnútroštátneho práva *contra legem* (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, body 27 a 28, ako aj citovanú judikatúru).
- 41 V prejednávanej veci vnútroštátny súd síce poukázal na všeobecné zásady vnútroštátneho súkromného práva, medzi ktoré patrí najmä zásada, ktorá zakazuje vykladať a uplatňovať právne ustanovenie spôsobom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, avšak neuviedol, že tieto zásady bránia tomu, aby uplatniteľné ustanovenia vnútroštátneho práva vyložil v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s odsekom 3 tohto článku a s článkom 7 ods. 1 druhým pododsekom písm. c) tejto smernice.
- 42 Ak by sa za týchto podmienok pripustilo, že vnútroštátny súd môže nepriznať alebo znížiť paušálnu sumu uvedenú v článku 6 ods. 1 smernice 2011/7, znamenalo by to, že by sa mohol odchýliť od svojej povinnosti zabezpečiť plný účinok tohto ustanovenia, ako ho vyložil Súdny dvor v rozsudkoch z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia (C-585/20, EU:C:2022:806), a z 1. decembra 2022, DOMUS-Software (C-370/21, EU:C:2022:947).
- 43 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s odsekom 3 tohto článku a s článkom 7 ods. 1 druhým pododsekom písm. c) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny súd na základe všeobecných zásad vnútroštátneho súkromného práva nepriznal alebo znížil paušálnu

sumu stanovenú v prvom z týchto ustanovení, a to aj v prípade, že sa oneskorené platby, ku ktorým došlo v rámci jednej a tej istej zmluvy, týkajú najmä nízkych súm, či dokonca nižších ako táto paušálna suma.

O tretej otázke

- 44 Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku.

O trovách

- 45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, v spojení s článkom 3 tejto smernice**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

ak jedna a tá istá zmluva stanovuje opakujúce sa platby, pričom každá z nich sa musí uskutočniť v stanovenej lehote, je za každú oneskorenú platbu splatná minimálna paušálna suma vo výške 40 eur, ktorá je stanovená v tomto článku 6 ods. 1, ako náhrada nákladov veriteľa na vymáhanie.

- 2. Článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s odsekom 3 tohto článku a s článkom 7 ods. 1 druhým pododsekom písm. c) tejto smernice**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni tomu, aby vnútroštátny súd na základe všeobecných zásad vnútroštátneho súkromného práva nepriznal alebo znížil paušálnu sumu stanovenú v prvom z týchto ustanovení, a to aj v prípade, že sa oneskorené platby, ku ktorým došlo v rámci jednej a tej istej zmluvy, týkajú najmä nízkych súm, či dokonca nižších ako táto paušálna suma.

Podpisy